

ubetydelig Sum, der var Spørgsmaal om, og selv om der paa den anden Side stod nok saa store Interesser paa Spil, saa maatte dog dette Hensyn til den konstitutionelle Ret være det alt overveiende. Jeg vil i den Anledning tillade mig nogle ganske korte Bemærkninger, som det forekommer mig muligen kunde tjene til at klare denne Sag, der, takket være de overordentlig skarpsindige Forsøg, som baade i den tidligere og i den nyeste Tid ere blevne gjorte paa at indville den, staar noget uklar, og til at bringe den, tror jeg, til at staa i et noget bedre Lys. Jeg vil altsaa tillade mig at fremsætte det Spørgsmaal: hvad er det, som er blevet solgt? Naar man ser bort fra alle mulige mere eller mindre skarpsindige Fortolkninger, maa efter min Formening det Svar, som derpaa maa gives, efter almindelig Lægmands Opfattelse blive det, at det, som er solgt, er det, man benævner: „de udenfor liggende Grunde“; det er kun disse, der ere solgte, og intet Andet. Altsaa den Grund, hvorpaa den saakaldte Ruin staar, og nærmeste Omkreds derom, der ikke kan afhændes, naar Ruinen skal blive staaende og suldsføres, er ikke solgt, lige saa lidt som Ruinen er solgt. Man kan gjøre Anstrængelser for at give det den Bending, at Ruinen og Grunden er solgt med en donatio spei, som det saa overordentlig lærd er bleven kaldt, men for almindelig fund Mennekesforstand maa det, synes mig, staa klart, at det, som virkelig er solgt, er de udenfor liggende Grunde og ikke Kirkeruinen med den Grund, hvorpaa den staar, idet den jo skal blive staaende. Hvad enten man nu vil sige, at den er forbeholdt Staten, eller at den skal vende tilbage til Staten, bliver det i Virkeligheden det Samme. Kirkeruinen og den Grund, hvorpaa den staar, skal ikke bli: Zietgens Eiendom, den skal blive Statens Eiendom, og det, der er solgt, er altsaa de udenfor liggende Grunde. Dette er Noget, som forekommer mig at være aldeles uimodsigeligt. — Naar der dernæst spørges, om et Salg af disse uden for liggende Grunde alene var berettiget, saa har jeg jo ogsaa set, at man har udfundet, at dette maatte benegtes, fordi, siger man, Berettigelsen til at foretage Salget maa søges paa Finantsloven, og paa Finantsloven er der kun Tale om Salget af Kirkepladsen og den derpaa staaende Ruin. Jeg maa nu allerede for det Første bemærke, at jeg er ganske enig med mine ærede Sidemand til Venstre (Kjæmestab) i, at man ikke behøver at søge Bemyndigelse til Foretagelse af Salget af Kirkepladsen eller nogen Del af den i Finantsloven, og jeg vil sige til, at, dersom Administrationen ikke havde haft en saadan Bemyndigelse iforveien, saa vilde den ikke, igjennem hvad der er passeret paa Finantsloven, have faaet den og vilde ikke kunne faae den. Dersom man nemlig vil gjøre gjældende, at Administrationen ikke var bemyndet til

den Myndighed, der tilkommer Administrationen og stadig har været antaget at tilkomme Administrationen, saalænge vi overhoved have haft en fri Forfatning, dersom man ikke vil anerkende, siger jeg, at Administrationen havde Ret til at sælge, vilde den ikke kunne faae en saadan Bemyndigelse paa den Maade, som stet er; men saa maatte man bringe Bestemmelsen i Grundloven om, hvad der udtræves for at kunne sælge Domæner, til Anvendelse, og man maatte da kræve en udtrykkelig Lovbemyndigelse. Jeg tror altsaa, at det er uvigtigt, naar man siger, at Bemyndigelse maa søges og ene kan findes i Finantsloven; men hvis de Herrer ikke desto mindre havde Ret i denne Deres Paastand, kan jeg ikke negte, at det forekommer mig at være et af de dybsindigste Forsøg, der endnu er blevet mig bekendt af Fortolkningskunst, naar man af de Ord paa Finantsloven, at man anslaar Indtægten ved Salget af forskellige Eiendomme til saa og saa Meget, og der blandt de Eiendomme, hvorom der er Tale, nævnes Kirkepladsen og den derpaa værende Ruin, vil udlede ikke blot en Bemyndigelse til at sælge de Eiendomme, men tillige en Forpligtelse til at sælge dem paa en vis Maade, navnlig saaledes, at man ikke maa stille dem ad. Der forudsættes i denne Finantslov, at Regjeringen har eller har faaet eller faar, — for at jeg skal gaa saa vidt som muligt — en Bemyndigelse til at sælge Kirkepladsen og den derpaa værende Ruin, og nu vil man deraf udlede en Forpligtelse for Regjeringen til ikke at sælge nogen Del deraf; den skal være forpligtet til at sælge dem samlede og saaledes, vel at forstaa, at naar man ikke kan sælge dem paa den anden Maade, saaledes at det Solgte i sin Helted kommer til Anvendelse, saa skal man sælge det paa den Maade, at en Del anvendes, men den anden Del demoleres eller nedrives; skilles ad maa de paa ingen mulig Maade. Denne Fortolkning forekommer mig i høieste Grad uholdbar. Naar man først kommer til det Resultat, som ikke forekommer mig tvivlsomt, at der Intet er i Finantsloven, som kan siges at stride imod Berettigelsen til Salget, og man saa iøvrigt holder sig til, hvad der maa fremgaa af Forholdets Natur, og til hvad man fornuftigvis maa læse ud af alle de Forhandlinger, som have fundet Sted gjennem en lang Række af Aar, forekommer det mig, at man ikke kan benegte, at den paagjældende Minister har handlet i fuld Maade i Overensstemmelse med, hvad der har været Tanken i forskjellige ikke blot tidligere Regjeringsbeslutninger, men ogsaa Beslutninger, tagne af Lovgivningsmagten, i Overensstemmelse med Landen og Tanken i disse Beslutninger. Jeg tror ikke, at det kan benegtes, saaledes som det ogsaa blev udtalt af det ærede Medlem for Ribe Amts 4de Valgfreds (Ternsmansen), at det har viist sig under alle foregaaende Forhandlinger, at den Tanke har været